

[Kai Moltke.]

under hensyn til de udtalelser, der tidligere er fremkommet fra radikal side, må jeg sige, at statsministerens svar undrer mig noget.

Det er jo rigtigt, at der i og for sig ikke i denne debat er tale om en forespørgsel om regeringens stilling til Vietnamkrigen, og jeg forstår udmærket godt, at statsminister Hilmar Baunsgaard ønsker, at en sådan debat forlægges til en senere almindelig udenrigspolitisk debat. Men kan vi så skaffe garantier for, at en sådan Vietnamdebat ikke igen tager form af de sammenkogte retters gryde, hvor dette spørgsmål kun bliver et enkelt fænomen, som iblandes en almindelig diskussion om NATO, ikke mindst efter at dette sidste er aktualiseret gennem diskussionen om militærudgifterne? Man kunne jo også tænke sig, at markedsordninger, oksekøddiplomati osv. bliver tilsat som krydderier til en sådan udenrigspolitisk debat. Derfor vil jeg da ikke tro, at vi efter det, som er aktualiseret i Vietnam netop gennem de sidste måneder, allerede på nuværende tidspunkt kan sige, at det er ting, som vi på grund af den stilling, Sverige er bragt i, overhovedet ikke kan tage stilling til i dag.

Det er jo aktuelle ting, og det er alvorligere ting, der er draget ind i denne debat. Der er for det første det, at man i sin tid vendte sig mod bombardementerne. Så vendte man sig mod bombardementerne af civilbefolkningen og de store byer, af beboelseskvartererne. Det er jo dér, vi har udvidelsen. Vi har haft det standpunkt, at denne krig kan ikke vindes med militære magtmidler, og nu får vi forleden dag Johnsons erklæring om, at Vietnamkonflikten kun vil blive afsluttet med USA's endelige sejr.

Selvfølgelig kan man stille sig på det overlegne standpunkt og sige: alt dette er ikke noget, der vedkommer os. Men når problemet om pressionen direkte rejses i vort naboland, kan jeg virkelig ikke forstå, at vi ikke også skulle kunne debattere, hvad vi mener.

Udenrigsministeren stod jo her sidste gang, vi talte om disse ting, og roste amerikanerne for en erklæring om, at der intet autentisk var i meddelelser om, at man havde overvejet at anvende atomvåben. Nu kommer meddelelserne om, at der skal

sendes yderligere 200.000 amerikanere til Vietnam; og det er dog ingen hemmelighed for dem, der læser amerikansk presse, at i alle tilfælde flyvevåbnet og dele af Pentagon fører en højlydt agitation for, at der for at føre krigen til den egentlige militære sejr om nødvendigt skal indsættes taktiske atomvåben. Jeg kan da ikke tænke mig — efter de internationale erklæringer, der er afgivet om, at ingen af stormagterne som den første vil udløse en atomkrig — at statsministeren og endnu mindre statsministerens parti og det danske folketing og den danske regering, hvis dette sker, vil møde det med tavshed.

Jeg kan godt forstå, at man nødigt vil tage et standpunkt, som markerer en stilling til de ting, som truer freden i verden i øjeblikket, fra disse præmisser. Men for os og for mit parti er det nu spørgsmålet om, at man gennem at solidariser sig med Sverige understreger, at også Danmark er en selvstændig stat med selvstændige meninger, og at vi siger tydeligt og klart, hvad vi mener der er ret, og hvad der er uret. Jeg skal derfor tillade mig at fremsætte følgende forslag om motiveret dagsorden:

„Idet folketinget udtrykker sin respekt og sympati for den svenske regerings behandling af amerikanske statsborgere, der søger at unddrage sig medansvar for USA's krigsførelse i Vietnam, såvel som for den kritik af denne krigsførelse, som er fremført af undervisningsminister Olof Palme efter samråd med statsminister Tage Erlander og udenrigsminister Torsten Nilsson,

erklærer tinget sin solidaritet med den svenske regering i den diplomatiske krise, USA har skabt i forholdet til Sverige, hvorefter tinget går over til næste sag på dagsordenen.“

Formanden: Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden.

(Se ovenfor)

Dette forslag indgår nu i forhandlingen.

Statsministeren (Hilmar Baunsgaard): Jeg finder det beklageligt, at et medlem af det høje folketing ikke kan forstå, at den omstændighed, at et andet land beder sin ambassadør i et tredje land om at komme